

**Ungur Istvánnak, a csombordi mezőgazdasági iskola növendékének olvasói levele
a nagyenyedi Erdélyi Gazda c. folyóiratban
1942. január 15.¹**

**A mezőgazdasági iskola
A Ciumbrud-i² mezőgazdasági iskola egyik növendékének levele lapunkhoz**

Egy ködös novemberi reggelen kinéztem a robogó vonat ablakán. Néztem a mellettünk elsuhanó őszi tájat. Azóta több mint egy év telt el.

Most, hogy visszaemlékszem, úgy érzem, hogy azon az őszi reggelen nemcsak egy jól ismert táj, hanem egy egész gondolatvilág suhant el az életemből. A táj visszatért ugyan, de az a felfogás soha.

Addig én is olyan szemmel néztem a világot és benne szűkebb környezetemet, mint ma még nagyon sok gazdatestvérem.

Az öregebbek mind azt mondták: „Minek az iskola? Nagyapáink sem tanultak, mégis megéltek...” A fiatalabbak pedig azt hangoztatták, hogy tudnak ők annyit, amennyit egy gazdának tudnia kell. Mert aki tanul, abból úr lesz. Aki nem tanul, abból iparos lesz és aki még ennek sem jó, az „jó lesz parasztnak”.

Már-már azt hittem én is, hogy ez valóban így van. Ekkor azonban a sors határozott. Küldött közénk egy igaz, lelkes embert Meggyessy István EMGE felügyelő úr személyében.

Ő jött közénk és hirdette, hogy a gazdának is tanulnia kell. Szavai azonban üres fülekre találtak. Előbb a fentiekkel, majd a gazdasági viszonyok nehézségeivel érveltek ellene.

– A valóban törekvő és rászoruló gazdaiifjaknak támogatást szerzek – biztatott Meggyessy felügyelő úr.

Így kerültem én is egy már verőfényes őszi reggelen a Ciumbrud-i gazdasági iskolába. Későn érkeztem, a tanítás már javában folyt. Engem is, mint tapasztalatlan új „bundást”, az új rendszer korlátai közé szorítottak.

Én ugyanis a Bánságból jöttem és az ottani viszonyok szerint alkottam fogalmat magamnak az iskoláról. Egy korszerűen, gépekkel felszerelt gazdaságot vártam. Ehelyett találtam egy korszerűen felszerelt intézetet és az erdélyi viszonyok közt jól felszerelt középgazdaságot.

Ez azonban nem akasztott meg. Óráról órára jobban rádöbentem arra, hogy mennyi mindent nem tudtam. Minden nap egy új világ s benne soha nem látott dolgok tárultak fel előttem.

Most, az új év kezdetén, erre hívtam fel egyik barátom szüleinek a figyelmét. Ők azonban hallani sem akartak arról, hogy fiukat taníttassák, holott minden lehetőségük megvan rá. Így kereken elutasítottak, sőt azzal vádolták meg a tanuló ifjúságot, hogy azért megy a gazdasági iskolába, mert nem akar dolgozni.

Mi nem akarunk urak lenni! Visszamegyünk az eke szarva mellé, a sötét barázdák közé! Túrni fogjuk az ősi röögöt!

Ebben az iskolai évben megváltozott a gazdászok élete. A szép nagy intézetet el kellett hagynunk, hogy otthont nyújthassunk a szenvedő sebesülteknek. Így hát szűkebb, kényelmetlenebb a lakásunk és berendezésünk. Ifjú gazdatestvéreim, ti ne riadjatok vissza emiatt! Ne riadjatok vissza attól se, hogy néhány száz kilométerre kell eltávoznotok a szülői háztól. Gondoljatok azokra a fiatal hősökre, akik valahol messze az orosz mezőkön harcolnak az új európai rendért. Azért az Európáért, amely az öntudatos, fiatal nemzeteké. Ebben az

¹ A lapszám megjelenésének dátuma.

² Ciumbrud, magyarul Csombord.

Európában nekünk is kijelölték a helyet, s az már mitőlünk függ, hogyan fogjuk megállani a helyünket a többiek közt.

Ne riadjatok vissza a nehézségektől! Zengjen a barázdák fölött a gazdászok himnusza:

„Gazdászok fel, gazdászok fel
Egy szebb jövő felé!”

Ungur István II. éves gazdász
(Ciumbrud)

Megjelent: Erdélyi Gazda, 1942. január 15. 3. o.